

МАТЕМАТИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Факультет є одним із найстаріших в університеті. Його історія розпочалася зі створенням у вересні 1930 р. фізико-математичного факультету Інституту народної освіти, який у травні 1931 р. був реформований у Інститут професійної освіти.

У серпні 1933 р. виш став Запорізьким державним педагогічним інститутом, який об'єднав чотири факультети, серед яких одним із провідних був фізико-математичний факультет. Спочатку факультет працював тільки як вечірній, але вже в 1937 р. у педагогічному інституті були організовані стаціонарне (денне) і заочне відділення. Першим деканом факультету з 1935 по 1941 р. був доц. А. П. Батраченко.

Восени 1941 р. інститут евакуйовано до Середньої Азії. Після звільнення Запоріжжя від німецько-фашистських загарбників, у жовтні 1943 р. викладачі та студенти повернулися з евакуації. Уже в грудні на факультеті, як і в інституті, розпочалися заняття.

Перший післявоєнний випуск – 25 осіб. І знову, як і в довоєнні часи, факультет очолив доц. А. П. Батраченко. Після нього деканом став доц. С. О. Засядьовк. З 1970 по 1975 р. факультетом керував канд. фіз.-мат. наук, доц. Є. О. Прокоченко, а з лютого 1975 по 1980 р. – канд. пед. наук, доц. М. І. Бородін, випускник ЗДПІ. У лютому 1980 р. на посаду декана факультету призначений доц. І. К. Круцило, випускник ЗДПІ.

У 1985 р. відбулася реорганізація педагогічного інституту в університет, який очолив д-р техн. наук, проф., акад. В. О. Толок. Цей час співпав із бурхливим розвитком факультету. Були започатковані математичні школи і напрями, які продовжують розвиватися і сьогодні. У жовтні

**ГОМЕНЮК
Сергій Іванович**

*Декан факультету,
Доктор технічних наук,
професор*

1990 р. фізико-математичний факультет поділено на фізичний і математичний. З 1990 по 1995 р. математичний факультет очолював канд. техн. наук, доц. Ю. О. Сисоєв.

З 1995 по 1999 р. факультетом керував д-р техн. наук, проф. М. Г. Тамуров. Завдяки йому продовжувався розвиток факультету, розширювався спектр напрямів наукової роботи.

З 1999 р. посаду декана факультету обіймав д-р техн. наук, проф. В. В. Киричевський. У 2000 р. факультет знову очолив д-р техн. наук, проф. М. Г. Тамуров. З 2002 р. факультетом керує д-р техн. наук, проф. С. І. Гоменюк.

Одним із основних напрямів роботи факультету є навчально-виховний процес, який чітко планується і реалізується згідно з розробленою на факультеті концепцією. Головна увага зосереджена на підвищенні якості навчально-виховної роботи викладачів факультету, кураторів груп, формуванні особистості студента, покращенні громадянської активності, організації самостійної роботи студентів, свідомого ставлення до праці та навчання.

За втілення цих завдань у життя в різні роки відповідали заступники декана факультету: ст. викл. В. І. Михайлова (1963–1968), ст. викл. В. І. Кудря (1968–1975, 1980–1998), канд. техн. наук, доц. Т. Д. Волкова (1993–1995), канд. фіз.-мат. наук, доц. С. В. Курапов (1998–2004), канд. фіз.-мат. наук, доц. Н. О. Кондрат'єва (з 1995 р.) та ст. викл. І. В. Зіновеєв (2004–2014), ст. викл. О. Г. Спиця (з 2014 р.).

До складу факультету входять п'ять кафедр.

Кафедра прикладної математики і механіки створена у 1985 р., а очолив її тодішній ректор ЗДУ, д-р техн. наук, проф. В. О. Толок. У 1996 р. завідувачем кафедри став проректор з міжнародного співробітництва, д-р техн. наук, проф. В. З. Грищак. На кафедрі працюють шість штатних викладачів: доктор технічних наук, професор, п'ять кандидатів фізико-математичних наук, доцентів.

Кафедра комп'ютерних наук створена наприкінці 1991 р. як кафедра інформатики. У жовтні 1995 р. її перейменовано на кафедру математичного моделювання та інформаційних технологій. 1 вересня 2003 р. відбувся поділ кафедри на дві: кафедру математичного моделювання та кафедру інформаційних технологій. Завідує кафедрою канд. техн. наук, доц. С. Ю. Борю. На кафедрі працюють вісім штатних викладачів: сім кандидатів наук і один старший викладач.

Кафедра програмної інженерії створена 1 вересня 2003 р. в результаті поділу кафедри математичного моделювання та інформаційних технологій. Завідує кафедрою канд. фіз.-мат. наук, доц. А. О. Лісняк. На кафедрі працюють десять штатних викладачів, з них один доктор наук, професор, п'ять кандидатів наук, доцентів; до

Колектив деканату. Зліва направо: заст. декана, доц. В. В. Леонт'єва, декан, проф. С. І. Гоменюк, заст. декана, доц. Н. О. Кондрат'єва, заст. декана, ст. викл. О. Г. Спиця

викладання залучено одного сумісника — кандидата наук, доцента. При кафедрі функціонує навчально-методична лабораторія паралельних та розподілених обчислень.

Кафедра фундаментальної математики має велику історію, її витoki сягають 30-х рр. ХХ ст. Перші роки на кафедрі працювали кілька кандидатів наук. На кожному етапі розвитку працівниками кафедри були майстри своєї справи, колектив кафедри зростає як кількісно, так і якісно, збільшувалася чисельність кандидатів і докторів наук, було відкрито аспірантуру.

За роки існування кафедри суттєвих змін зазнав як підхід до підготовки спеціалістів, так і науково дослідна робота, виконувалася і виконується госпдоговірна робота у різних напрямках досліджень.

Першим завідувачем кафедри математики став випускник ОДУ, доц. В. П. Батраченко (1930–1941, 1943–1947).

Серед перших післявоєнних випускників була Л. К. Балесна, яка пізніше стала заступником міністра освіти Росії.

З 1947 по 1950 р. кафедрою керував (за сумісництвом) канд. фіз.-мат. наук, доц. О. С. Бакаляев. Також на кафедрі працювали: випускник факультету, ст. викл. С. О. Засядьков, ст. викл. Т. Д. Богачев, асист. Л. К. Балесна. З 1950 р. кафедрі очолював канд. фіз.-мат. наук, доц. М. І. Кованцов, який у 1960 р. захистив докторську дисертацію.

З 1949 р. на посаді старшого викладача кафедри математики працював І. М. Фішман, який захистив кандидатську дисертацію, одержав вчене звання доцента і написав навчальний посібник для студентів фізико-математичних факультетів педагогічних інститутів «Основи теорії функції дійсної змінної»

У 1955–1957 рр. (на час перебування в докторантурі М. І. Кованцова) обов'язки завідувача кафедри виконував доц. І. М. Фішман, а в 1960–1973 рр. він очолював кафедру математики ЗДП.

Розвиток науки і техніки вимагав всебічної професійної підготовки вчителів, тому в навчальні плани їх підготовки, крім класичних дисциплін (математичного аналізу, аналітичної геометрії, вищої алгебри, диференціальної геометрії, елементарної математики), включені основи геометрії, теорії чисел, теоретична арифметика, основи обчислювальної математики, практикум з моделювання

Колектив кафедри прикладної математики і механіки. Зліва направо: доц. І. А. Костошко, доц. В. В. Леонт'єва, доц. С. А. Левчук, зав. каф., проф. В. З. Грицак, доц. Н. О. Кондрат'єва, лаб. О. П. Кузьмінєвич

і вимірних на місцевості, теорія ймовірностей, теорія функцій комплексної змінної, рівняння математичної фізики. Математичний факультет придбав ЕОМ «Дніпро».

У 1973 р. кафедра була розділена на дві: кафедру математичного аналізу і кафедру математики. В 1973–1974 рр. обов'язки завідувача кафедри математичного аналізу виконував доц. І. М. Фішман, який 13 років керував кафедрою математики (за статутом вищої школи доцент не мав права очолювати кафедру більше двох строків). На допомогу заводу «Запоріжсталь» на кафедрі виконувалася тема «Статичні методи дослідження якості сталі».

У вересні 1974 р., за конкурсом, завідувачем кафедри був обраний доц. В. І. Ковшов, напрям наукових досліджень якого пов'язаний із теорією цілих аналітичних функцій. Учений пропрацював у ЗДП лише півроку. В 1975–1976 рр. обов'язки завідувача кафедри виконував ст. викл. В. І. Кудря, випускник фізико-математичного факультету ЗДП. В липні 1976 р. кафедру

Колектив кафедри комп'ютерних наук. Зліва направо: доц. Н. Г. Кеберле, доц. Н. В. Матвіїшина, доц. О. С. Пшенична, зав. каф., доц. С. Ю. Борю, доц. К. С. Решевська, ст. викл. О. О. Тодоріко, ст. викл. Г. А. Циммерман

Колектив кафедри програмної інженерії. Зліва направо: ст. лаб. Н. Г. Стеценко, доц. С. В. Чопоров, зав. каф., доц. А. О. Лісняк, ст. викл. Н. І.-В. Манько, асист. А. Г. Кривохата

очолив доц. А. Ю. Пуди, випускник Харківського педагогічного інституту, який був обраний на цю посаду за конкурсом Вченою радою ЗДПІ і керував кафедрою до вересня 1981 р.

У ті роки зміцнено матеріальну базу інституту за активною участю промислових підприємств м. Запоріжжя, зокрема шефом кафедри математичного аналізу був інструментальний завод ім. Войкова, а госпдоговірною темою — «Математичні методи теплопровідності в електротехнічній промисловості».

У зв'язку з розвитком і застосуванням обчислювальної техніки, виникла потреба залучення до підготовки високопрофесійних математиків і фізиків, спеціалістів з обчислювальної техніки. Тоді на посаду доцента кафедри математичного аналізу за конкурсом був обраний канд. техн. наук В. О. Терещенко, випускник Запорізького машинобудівного інституту ім. В. Я. Чубаря, який керував кафедрою з 1981 по 1986 р.

Колектив кафедри фундаментальної математики. Зліва направо: ст. викл. Ю. М. Стреляєв, доц. М. І. Клименко, доц. І. Г. Ткаченко, зав. каф., доц. С. М. Гребенюк, доц. Н. М. Д'яченко, доц. Є. В. Панасенко, ст. лаб. Н. В. Непритувна

У 1985 р. кафедра математичного аналізу стала складовою частиною університету. В лютому 1986 р. кафедру очолив доц. Г. В. Туровцев.

Новий статус кафедри вимагав поповнення кафедри новими членами, які працювали у різних наукових напрямках. У цей час, за конкурсом, обрані: доц. В. В. Шевчик, випускник Сімферопольського державного університету, ст. викл. М. М. Попов, випускник Чернівецького державного університету, Л. В. Попова, випускниця Чернівецького державного університету. В цей час на кафедрі працювали випускники Московського державного університету ім. В. М. Ломоносова: В. В. Во-

робойов та Н. В. Сніжко. Для зміцнення наукових кадрів і надання допомоги в розвитку науки, у ЗДУ запрошений проф. С. П. Гавеля, випускник Львівського державного університету, який вивчав науковий напрям «Теорія оболонки». У 1988 р. вийшов перший тематичний збірник наукових праць «Прикладні задачі математики та фізики» фізико-математичного факультету ЗДПІ, в якому опубліковані наукові праці молодих вчених кафедр факультету.

У зв'язку зі вступом до докторантури Г. В. Туровцева, завідувачем кафедри призначений С. П. Гавеля. З 1991 по 1993 р. обов'язки завідувача кафедри математичного аналізу виконував доц. В. В. Шевчик. А з листопада 1993 р., після успішного захисту докторської дисертації, кафедру очолив О. В. Фоменко, науковий напрям якого — «Теорія керування». В цей час відкрито аспірантуру при кафедрі математичного аналізу.

З 1996 по 2004 р. кафедрою керувала д-р техн. наук С. Ф. Шишканова. Вона очолила науковий напрям роботи на тему «Багатовимірні інтегральні рівняння з особливостями та методи теорії потенціалу. Застосування до просторових змішаних задач контактної взаємодії та теорії тріщин. Побудова обчислювальних схем проєкційного типу наближеного розв'язку СІР».

Д-р техн. наук С. Ф. Шишканова у 1996 р. стала професором і завідувачем кафедри математичного аналізу ЗДУ. Вона була провідним фахівцем з основних навчальних курсів: «Математичний аналіз», «Функціональний аналіз», «Вища математика». Читала спецкурси «Основи і методи теорії потенціалу», «Теорія наближення функцій», «Інтегральні рівняння»,

«Операційне числення», «Багатовимірні сингулярні інтегральні рівняння», «Методи розв'язання некоректних задач», «Теорія матричних ігор».

Протягом 2002–2004 рр. здійснювала наукове керівництво двома аспірантами (О. В. Лобур, Є. В. Шашкова) за спеціальністю 01.02.04 «Механіка деформованого твердого тіла». Під її керівництвом закінчили аспірантуру та захистили кандидатські дисертації: Н. М. Д'яченко та О. О. Тітова, які зараз працюють на посадах доцентів кафедри математичного аналізу. Була членом-кореспондентом Міжнародної академії наук Вищої школи (Санкт-Петербурзьке відділення), членом Національного комітету України з теоретичної та прикладної механіки тощо.

У 2004 р. завідувачем кафедри призначений д-р техн. наук, проф. В. В. Киричевський, а з 2006 р. кафедру очолює д-р техн. наук, доц. С. М. Гребенюк.

На кафедрі працюють вісім штатних викладачів: один доктор технічних наук, шість кандидатів фізико-математичних наук, доцентів, один старший викладач.

Кафедра загальної математики створена у 1985 р. в результаті поділу кафедри математики. Від початку існування кафедрою завідував д-р фіз.-мат. наук, проф. В. О. Перепелиця, з 1987 р. — д-р фіз.-мат. наук, проф. С. П. Гавеля, а з 1989 р. — д-р фіз.-мат. наук, проф. А. К. Приварников. З вересня 2016 р. кафедру очолює канд. фіз.-мат. наук, доц. І. В. Зіновєєв.

На факультеті здійснюється підготовка фахівців за такими спеціальностями: «Математика» (спеціалізації: «Алгебра і теорія чисел», «Математичний аналіз»), «Прикладна математика» (спеціалізації: «Рівняння математичної фізики», «Індустріальна математика», «Математичне і програмне забезпечення проблемно-орієнтованих систем»), «Комп'ютерні науки» (спеціалізації: «Програмне забезпечення комп'ютерних систем», «Захист інформації в комп'ютерних системах», «Прикладна інформатика», «Математичне моделювання геоінформаційних систем»), «Інженерія програмного забезпечення», «Інформаційні системи та технології», «Середня освіта (математика)» і «Середня освіта (інформатика)».

Створено програмне і методичне забезпечення навчальних програм із деяких курсів, розробляються автоматизовані системи прийняття рішень, ведеться тематична добірка бібліографічної інформації з тематики роботи кафедр.

На факультеті активно проводиться підготовка наукових і науково-педагогічних кадрів. Набір до аспірантури здійснюється за спеціальностями: 01.02.04 «Механіка деформівного твердого тіла», 01.05.02 «Математичне моделювання та обчислювальні методи», 01.01.06 «Алгебра та теорія чисел», 01.01.04 «Геометрія та топологія» та ін.

Згідно з Наказом ВАК СРСР від 12 травня 1992 р. № 222-в, у ЗДУ було створено спеціалізовану вчену раду К 068.52.02. Раді

Колектив кафедри загальної математики. Зліва направо: перший ряд: ст. лаб. І. А. Шимкевич, доц. П. Г. Стеганцева, ст. викл. О. Г. Спиця; другий ряд: зав. каф., доц. І. В. Зіновєєв, проф. А. К. Приварников, доц. Є. В. Стеганцев

дозволено проводити захист дисертацій і присуджувати науковий ступінь кандидата фізико-математичних наук за такими спеціальностями: 01.04.10 «Фізика напівпровідників та діелектриків»; 05.13.16 «Застосування обчислювальної техніки, математичного моделювання та математичних методів у наукових дослідженнях». Головою ради був ректор ЗДУ, д-р техн. наук, проф. В. О. Толлок. У 2001 р. головою ради призначений д-р фіз.-мат. наук, проф., завідувач кафедри алгебри та геометрії А. К. Приварников. За час існування ради було захищено 41 кандидатську дисертацію.

При кафедрі прикладної математики і механіки математичного факультету діє міжвишівський науковий семінар «Актуальні проблеми прикладної механіки та математики», керівником якого є завідувач кафедри прикладної математики і механіки, д-р техн. наук, проф. В. З. Гришак.

Колектив лабораторії інформаційних систем та комп'ютерних технологій. Зліва направо: перший ряд: оператор Є. О. Кушнір, технік-програміст Н. О. Ільющенко, пров. інж. В. В. Брагінець, зав. лаб. Р. К. Шевченко, пров. фак. Н. В. Непритворна, інж. І кат. Т. В. Савченко; другий ряд: інж.-програміст О. С. Суслов, технік-програміст В. І. Ракша, технік-програміст М. М. Чміль, пров. фак. К. О. Кузакова